

Rødgrønn næringsutvikling i hele Oslo

Oslo skal være en by for alle. Hovedstaden skal være et sted der unike, selvstendige, varierte og særegne forretninger og spisesteder kan blomstre, uten at de blir spist opp av store kjeder. I alle deler av Oslo skal det være mulig å utvikle egne, attraktive kvaliteter som tiltrekker seg beboere, næringer og turister. Dette er et viktig utgangspunkt for å nå målet om at folk med ulik bakgrunn kan bo i hele byen.

SV vil ha en næringspolitikk som støtter opp om lokal verdiskaping, sosial rettferdighet og grønn byutvikling. Det betyr at vi vil legge bedre til rette for små, selvstendige virksomheter og sikre at offentlige og private tilbud sammen bygger nabolag med liv i gatene – på dagtid og kveldstid, for unge og eldre og for arbeid og fritid. Vi vil styrke bydelene som aktive aktører i næringsutviklingen, og bruke kommunens eierskap, reguleringsmakt og investeringer målrettet for å løfte hele byen – ikke bare sentrum.

Store forskjeller mellom bydelene

Det er store forskjeller mellom bydelene i Oslo når det gjelder tilgang til handel, servering og andre publikumsrettede tilbud. Flere lokalsentre preges av tomme næringslokaler, lite aktivitet og manglende møteplasser. Disse sentrene mangler ofte den kritiske massen som skal til for at folk trekkes dit og blir værende, noe som igjen gjør det vanskeligere å etablere og opprettholde virksomheter. Resultatet er en negativ spiral som rammer både nærmiljø og muligheter for lokal verdiskaping.

Oslo er en by med stort mangfold og mange muligheter, men det meste av byens tilbud, kommunale, ideelle og private arbeidsplasser og attraksjoner er i dag konsentrert rundt sentrum. Mange bydeler i ytre by - særlig i syd og øst - mangler levende lokalsentre og møteplasser. Dette fører til mindre hverdagsliv i lokalsentrene, hvor færre drar dit på dagtid, og det skapes mindre grobunn for lønnsom næringsvirksomhet.

I dag mangler Oslo en helhetlig strategi for hvordan kommunen skal bidra til næringsutvikling i ytre by. Det er i hovedsak private aktører og tilfeldige lokale initiativer som avgjør hva slags tilbud som vokser fram i bydelene. Særlig i levekårsutsatte områder er potensialet for lokal næringsutvikling ikke utnyttet godt nok. Innbyggere har ideer og initiativ, men mangler tilgang til veiledning, nettverk, passende lokaler og risikovillig startkapital. Etablerertjenesten er i dag kun tilgjengelig i noen få bydeler gjennom områdesatsinger, og det finnes ingen universell førstelinjetjeneste for gründere i Oslo. Dermed er det i praksis bostedet ditt - ikke ideen din - som avgjør om du får hjelp til å starte virksomhet.

Et annet hinder er mangel på langsiktige, strategiske partnerskap mellom kommunen, bydelene og næringslivet. Samarbeidene som finnes i dag er ofte prosjektbaserte og kortvarige. Oslo har i dag et velfungerende system for teknologigründere og akademisk spisskompetanse, men mangler en tilsvarende infrastruktur for de som bygger små bedrifter rettet mot sitt eget nabolag.

Ny strategi for lokal næringsutvikling

Oslo SV mener at kommunen må etablere en langsiktig lokal næringsstrategi, der særlig ytre by prioriteres med virkemidler som bidrar til å bygge opp levende og tilgjengelige lokalsentre. Det krever både mer offentlig initiativ og et bedre samarbeid med næringslivet. Siden byutviklingen og boligbyggingen de neste tiårene i hovedsak vil skje i de ytre østlige og sørlige bydelene, må kommunen ha tydelige styringsverktøy for næringsutviklingen i disse områdene.

Det finnes allerede mange gode initiativer i Oslo, særlig i bydelene med områdesatsinger når lokalt forankrede tilbud fram til folk som ellers ikke ville fått hjelp. Disse miljøene bygger tillit, gir praktisk støtte og legger til rette for at flere - særlig kvinner, unge voksne og innbyggere med minoritetsbakgrunn - får prøve seg som gründere og næringsdrivende. Alle innbyggere bør ha tilgang til en førstelinjetjeneste for gründere, uavhengig av hvor i byen de bor. Det må være mulig å få hjelp til å starte opp, utvikle og drifte små virksomheter - enten man åpner en nabolagskafé, driver sosialt entreprenørskap eller vil selge varer i lokalmiljøet.

Skal vi lykkes med å skape levende lokalsentre i ytre by, må vi erkjenne at det ikke er markedet alene som skaper aktivitet og fellesskap. Kommunen må selv gå foran og bidra med aktivitet, tilstedeværelse, arbeidsplasser og programmer som trekker folk til sentrene. Offentlige lokaler, som bydelshus, bibliotek og helsestasjoner, må kunne tas i bruk som møteplasser og arenaer for næringsaktivitet. Kommunen bør også gjøre det enklere for små og nye virksomheter å få tilgang til rimelige lokaler, og bruke sin rolle som utleier mer strategisk.

Oslo SV vil:

- Opprette en kommunal tilskuddsordning for ungdom og småbedrifter i oppstartsfasen, med rask behandling og mentorstøtte.
- Innføre pilotprosjekt med omsetningsbasert leie i kommunale lokaler for nyetablerte virksomheter.
- Etablere en førstelinjetjeneste for gründere i Oslo med fast og stabil grunnfinansiering, slik alle andre fylker i landet også har.
- Jobbe for en kommunal versjon av Merkur-programmet, rettet mot bydeler i Oslo med svake lokalsentre og få møteplasser.
- Etter inspirasjon fra Fredrikstad, etablere sentrumskoordinatorene i utvalgte bydeler for å samordne lokale aktører, fylle tomme lokaler med aktivitet og styrke samarbeid mellom kommune, næringsliv og innbyggere.
- Flytte kommunale arbeidsplasser ut i lokalsentrene i ytre by, samt etterstrebe samlokalisering av offentlig, privat og sosial virksomhet.
- Kartlegge tomme næringslokaler og utvikle strategier for å fylle disse med lokal aktivitet, f.eks. gjennom pop-up-ordninger, samlokalisering og korttidsleie for unge gründere og lokale aktører
- At det skal tilbys redusert husleie for oppstartsbedrifter og sosiale entreprenører i en oppstartsfase, der kommunen har bygg eller tomme næringslokaler rundt om i byen. Alternativt kan disse nyttes av lokalbefolkningen til lokal aktivitet.
- Ha en restriktiv holdning til etablering av flere bilbaserte kjøpesentre i ytre by, som undergraver de opprinnelige nærsentrene.

- Etter inspirasjon fra andre storbyer, utrede muligheten for at bystyret og bydelene kan legge restriksjoner som begrenser kjedebutikker i lokalmiljøer og gater for å bevare et unikt, lokalt preg. Dette kan innebære at kun selvstendige og uavhengige butikker får etablere seg i visse soner, mens kjeder må søke andre områder.
- Begrense “kontorifisering” av lokaler som egner seg for mer publikumsrettet virksomhet i utvalgte strøgsgater og bydelssentra.
- Tilrettelegge for flere bylivsgater med uteservering, der det ikke går på bekostning av friområder eller fremkommelighet for gående.
- At utesteder på offentlig godkjente studiesteder skal kunne søke direkte til kommunen om utvidet skjenketid. Noen av studiestedene har en beliggenhet som muliggjør senere skjenketid uten at det påfører støy til nærområdene.
- I likhet med andre europeiske storbyer, åpne opp for å etablere et begrenset antall nattklubber med skjenketid utover de nasjonale reguleringene. Det skal stilles strenge krav til beliggenhet, støy, sikkerhet og transportmuligheter, men trolig vil enkelte bygg i industriområder utenfor boligområder eller i sentrum kunne egne seg.
- Legge til rette for økt fleksibilitet i reguleringsformål for førsteetasjer som praktisk sett ikke er egnet for næringsvirksomhet, slik at disse lokalene heller kan brukes til kultur, frivillighet, helse og annen publikumsrettet virksomhet i en etableringsfase.
- Ha kortere behandlingstid på støtteordninger og midler som gjør det mulig å komme raskt i gang med små investeringer som utstyr eller oppgradering av lokaler.
- Sørge for at offentlig informasjon om oppstart og støtteordninger blir tilgjengelig i et klarspråk, på flere språk, og samlet i en digital portal, slik at flere kan bli gründere uten å møte på byråkratiske barrierer.
- At eventuelle nye Vinmonopol i størst mulig grad legges andre steder enn på store bilbaserte kjøpesentre.